

NOUTATI LA NIVEL EUROPEAN : VIITORUL FONDULUI SOCIAL EUROPEAN DUPA 2013

În data de 24 februarie 2011, în cadrul sedinței Secțiunii pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie a Comitetului Economic și Social European a fost dezbătut și aprobat avizul SOC/391, privind *Viitorul Fondului social european după 2013*, pentru care reprezentantul CNIPMMR a fost membru în grupul de studiu.

I. CONTEXT : VIITORUL FONDULUI SOCIAL EUROPEAN DUPĂ 2013

Comisia a solicitat Comitetului Economic și Social European să elaboreze un aviz exploratoriu care să analizeze problemele ridicate în avizul Comitetului FSE, și anume:

- valoarea adăugată a FSE în raport cu alte instrumente financiare strict naționale;
- misiunile și prioritățile FSE în contextul Strategiei „Europa 2020”;
- asigurarea concentrării geografice și tematice a FSE;
- realizarea unei sinergii depline cu celelalte fonduri și mai ales cu Fondul european de dezvoltare regională;
- alegerea unui sistem de punere în aplicare care să asigure o gestionare mai eficientă și mai simplă.

În plus, având în vedere tendința actuală de pierdere a locurilor de muncă în Uniunea Europeană, FSE trebuie să joace un rol și mai important în cadrul politicii europene de coeziune. Din acest motiv, bugetul său ar trebui mărit în mod semnificativ, și anume cu cel puțin 5,9%, după cum a propus Comisia Europeană pentru creșterea generală a bugetului UE pentru 2011.

II. POZIȚIA CESE ȘI A CNIPMMR PRIVIND VIITORUL FSE

Concluziile unanime ale Secțiunii pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie a Comitetului Economic și Social European privind viitorul FSE, susținute de CNIPMMR:

- Principiile **coeziunii** economice, sociale și teritoriale, precum și cel al **solidarității** sunt menționate în tratat și constituie doi dintre cei mai importanți piloni pentru integrarea cetățenilor și a teritoriilor. Prin urmare, aceste principii trebuie să se regăsească în centrul dezbaterilor privind viitorul buget al Uniunii Europene.
- Politica de coeziune nu vizează doar **reducerea decalajelor** dintre regiuni, ea trebuie, de asemenea, să contribuie **la reducerea inegalităților sociale** care afectează anumite grupuri de populație, încurajând o societate cu o ocupare integrală a forței de muncă, egalitatea de șanse, integrarea și coeziunea socială și astfel, în sens mai larg, modelul social european. **Fondul social european (FSE) trebuie să fie în continuare un fond structural care să facă parte din politica de coeziune a Uniunii Europene.**
- FSE este instrumentul esențial care susține punerea în aplicare a Strategiei europene privind ocuparea forței de muncă și trebuie să rămână și în viitor un instrument eficient pentru investițiile în resursele umane și care să sprijine un nivel ridicat al locurilor de muncă de calitate și incluziunea socială, în cadrul Strategiei „Europa 2020”. Prin urmare, având în vedere situația economică actuală, **FSE trebuie să rămână un instrument strategic și financiar important și trebuie să dispună de mai multe resurse**, adaptate mizelor tot mai mari cărora va trebui să le facă față (rate ale șomajului mai ridicate), care să reflecte creșterea bugetului general al UE, și anume de cel puțin 5,9%, conform creșterii generale a bugetului UE pentru 2011, propusă de Comisia Europeană.

- În aceste momente de criză economică, **decizia Consiliului European de a consolida rolul FSE este deosebit de importantă.** Politicile referitoare la piața muncii și politicile sociale trebuie să rămână cadrul general al FSE. Investițiile trebuie să vizeze în același timp dezvoltarea resurselor umane, îmbunătățirea competențelor și reintegrarea pe piața muncii a lucrătorilor concediați. Ar trebui totuși să se acorde prioritate creării unor locuri de muncă de calitate, creșterii durabile și incluziunii pe piața forței de muncă și în societate a grupurilor sociale vulnerabile, cum ar fi, printre alții, tinerii, femeile, migranții, șomerii pe termen lung, persoanele cu cele mai mici șanse de a pătrunde pe piața forței de muncă, persoanele în vârstă, persoanele cu handicap și minoritățile etnice, în vederea îmbunătățirii competitivității UE și a realizării obiectivelor Strategiei „Europa 2020”.
- **Utilizarea FSE trebuie să servească drept lecție pentru a sprijini atât relansarea economică, cât și creșterea economică a Uniunii Europene, și aceasta prin îmbunătățirea sprijinului acordat IMM-urilor,** întreprinderilor foarte mici și actorilor din economia socială care îndeplinesc obiectivele FSE, cât și prin progrese sociale, atât în ceea ce privește menținerea și crearea de locuri de muncă de calitate, cât și incluziunea socială, cu precădere prin muncă.
- **FSE ar trebui să sprijine – în calitate de instrument al UE pentru investiții în resursele umane – cele trei priorități ale Strategiei „Europa 2020”: creșterea inteligentă, creșterea durabilă și creșterea favorabilă incluziunii.** Ocuparea forței de muncă, pregătirea profesională și educația, implicarea în viața activă și politicile în favoarea egalității de șanse sunt elemente-cheie pentru consolidarea capacității persoanelor prin dezvoltarea cunoștințelor și a calificărilor lor, prin promovarea unei culturi a inovării, prin creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și prin încurajarea unei piețe a forței de muncă favorabile incluziunii.
- **Principiul parteneriatului, care îi implică pe partenerii sociali și alte organizații ale societății civile organizate, constituie garanția esențială a bunei funcționări a măsurilor legate de fondurile structurale și, în special, de Fondul social european.**
- Este esențial să se tragă învățăminte în ceea ce privește **rolul partenerilor sociali în cadrul dialogului social și al ONG-urilor în cadrul parteneriatului,** pentru a se combate efectele crizei economice și a se obține rezultate.
- Principiile parteneriatului, nediscriminării, accesibilității și dezvoltării durabile¹ trebuie să fie menținute și consolidate, pentru a întări rezultatele pozitive obținute pe durata ultimei perioade de programare.
- Reglementările privind fondurile structurale trebuie să **definească cu claritate principiul parteneriatului și principiile menționate mai sus, în loc să recurgă la „regulile și practicile naționale actuale”,** precizându-se în mod clar rolul fiecăruia dintre parteneri. Ar trebui consolidată poziția comitetelor de monitorizare în raport cu autoritățile naționale și regionale competente, în cadrul rolurilor lor de programare, punere în aplicare și monitorizare.
- CESE împărtășește punctul de vedere conform căruia **trebuie îmbunătățite evaluarea, performanțele și rezultatele utilizării fondurilor.** Cu toate acestea, pentru aceasta este esențial să

¹ Astfel cum au fost stabilite în articolele 11, 16 și 17 din Regulamentul (CE) 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune.

se definească indicatori și să se dispună de elemente de măsură cantitative și calitative într-un cadru mai extins, care vizează întreaga procedură de punere în aplicare a politicii de coeziune.

- Este necesar să se **asigure coerența între prioritățile definite la diferite niveluri: european, național, regional și local.**
- Este nevoie să se **consolideze sinergia cu Fondul european de dezvoltare regională**, în cadrul căruia principiile parteneriatului, nediscriminării și durabilității trebuie consolidate. Trebuie evitată suprapunerea între FSE și Fondul european de ajustare la globalizare (FEG) și trebuie asigurată coerența în măsura în care, în contextul restructurărilor, măsurile vizate de FSE sunt preventive, iar cele vizate de FEG sunt reparatorii.
- Sunt necesare **numeroase îmbunătățiri cu privire la aplicarea procedurilor și la aspecte practice legate de accesul la finanțarea prin intermediul FSE, mai ales prin reducerea semnificativă a birocrăției**, în special prin **accelerarea sistemului de plăți pentru a diminua costurile financiare ale celor care derulează programe și prin simplificarea procedurilor de facturare și de regularizare a conturilor** cum ar fi, de exemplu, utilizarea unor sume forfetare (lump sums).
- **Viitorul FSE trebuie să garanteze resurse suficiente pentru punerea în aplicare a Strategiei „Europa 2020”** datorită unor formule inovatoare de finanțare, cum ar fi alocarea directă a fondurilor pentru măsuri concrete în domeniul forței de muncă și al incluziunii sociale pentru grupurile cele mai vulnerabile sau persoanele cu risc de excludere.
- **Un rol esențial în procesul de revizuire, punere în aplicare și evaluare a FSE le revine partenerilor sociali și societății civile.** În consecință, CESE va asigura în viitor o monitorizare permanentă a utilizării FSE și, astfel, va contribui la îmbunătățirea acestui element esențial al procesului decizional care este comunicarea între instituțiile europene, partenerii sociali și ansamblul actorilor societății civile.